

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

73. An, & qualiter patronatus competens uxori, & hinc potestas præsentandi transeat in maritum seu ab eo participetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

contrarium sibi videri ait Castrop. eò quòd tutor propriè detur ad regendam personam pupilli, ad eòque & ratione hujus personalis regiminis presentare poterit. Idem tenet Pirh. n. 18. & Garc. n. 194. dum ait, tutorem posse absolutè presentare, valereque ejus presentationem; addunt tamen, nisi pupillus rationis discretione prèditus contradicat, vel ante institutionem alium presentet: in quo casu preferendam presentationem factam à pupillo, eò quòd ipse sit Dominus istius juris patr. etiam si presentasset minus dignum prè alio, quem presentavit tutor, tenent Pirh. loc. cit. Roch. Rebuff. Pavin. alique citati supra à Garc. n. 196. vel saltem aequè dignum, ut alii apud Garc. n. 187.

2. De curatore tamen censet Castrop. loc. cit. & Garc. n. 196. eum presentare non posse, eò quòd is, cum principaliter datus sit pro administratione bonorum minoris, & non personæ, patronatum competentem minori & ejus bonis non annexum administrare non possit, neque ad beneficia virtute illius presentare.

Questio 72. Quid hac in parte dicendum de impubere, minore, filio familias?

1. Respondeo primò: & hos capaces esse juris patronatus, posseque per se ipsos presentare, dum septennio majores sunt. Sequitur à potiore ex responsis, ad quest. præc.

2. Respondeo secundò: etsi æquum sit ut tales impuberes non presentent absque tutorum autoritate, eò quòd hi dentur ad actiones personarum impuberum regendos, si tamen impubes septennio major presentavit sine tutoris autoritate, valet presentatio ab illo facta jure proprio & singulari. Pirh. n. 18. juxta dicta quest. præc. de pupillo.

3. Respondeo tertio: potest quoque pater presentare ad beneficia juris patr. competentis filio, quamdiu hic impubes & sub ejus potestate est; quia toto eo tempore personæ filii administrationem habet Castrop. loc. cit. n. 22.

4. Respondeo quartò: ita ad puberem etsi minorem 25. annis spectat presentatio, ut neque tutor, neque pater illius, vi juris patr. competentis filio valide presentare possit. Castrop. cit. n. 22. Garc. n. 195. & 299. contra Baëzam & Guttier. quorum sententiam falsam esse, & non nisi in curatore furiosi procedere, asserit Garc. Siquidem in talibus ut publici juris, neque curatoris potestas, neque minor ætas attenditur. Garc. n. 196. ex Anchar. conf. 355. & Butrio conf. 30. cessatque post pubertatem filii administratio, & solum in ejus bonis conceditur: quòd ad spiritualia autem & dependentia ab iisdem pertinentibus ad filium patria potestas se non extendit, & pater nullo modo se intromittit, & nihil juris habet, & administratio residet penes filium. Garc. n. 197. ex Navar. Castrop. loc. cit. Sed neque pater presentare potest pro filio tanquam pater & conjuncta persona, etiam cum cautione de rato; tum quia ad presentandum requiritur speciale mandatum, ut Lamb. p. 1. l. 2. q. 4. art. 17. n. 4. & DD. in c. fin. de concess. præb. tum quia in causa spirituali, qualis est hæc, pater vel alia persona conjuncta non admittitur sine mandato, etiam cum cautione, ut Lamb. loc. cit. Abbas in c. nonnulli. de rescript. n. 2. nisi ratificatio fieret intra tempus datum ad presentandam, ut Roch. Pirh. cit. n. 18. Garc. n. 201. ita ut non sufficeret, quòd intra dictum tempus non fiat presentatio alia, aut contradictio patroni, nisi constet intra dictum tempus de scientia illius; & hoc, quan-

do pater presentavit, qui aliàs est legitimus administrator filii. Garc. n. 205. Nihilominus si patronatus competat filio ob bona adventitia, quorum pater habet usum fructum, posse presentare patrem, & non posse presentare filium, tenet Castrop. loc. cit. n. 22.

Questio 73. An, & qualiter patronatus competens uxori, & hinc potestas presentandi transeat in maritum, seu participetur ab eo?

1. Respondeo primò: supponendo tanquam certum, etiam fœminas esse capaces juris patronatus. c. ult. de concess. præb. Abb. inc. i. n. 3. & c. 25. h. t. Azor. loc. cit. c. 21. q. 10. cum communi. Acquirunt enim sibi hoc jus, si quis edificaverit, & c. Ecclesiamque verbo, si quis, etiam comprehenditur si quis, & masculinum continet fœmininum, gloss. in c. general. de elect. in 6. v. universos, nisi subjecta materia aliud suadeat, sic jus patronatus hereditarium etiam transit in fœminas; item relictum consanguineis. Garc. cit. c. 9. n. 145. & 144. ita etiam succedit fœmina in jure patronatus per modum majoratus instituto, ita ut ad animum duntaxat deveniat, nempe primogenitum seu proximiorum, nisi fœmina expressè sit exclusa. Garc. n. 145. ex Covar. præc. q. c. 38. n. 13. Mol. l. 1. c. 1. n. 26.

2. Respondeo secundò: Si patronatus uxoris sit personalis, & bonis ejus non annexus, jura illius non communicantur marito; quia sunt propria uxoris, & ad onera matrimonii præstanda non conducunt. Castrop. loc. cit. n. 27. cum communi.

3. Respondeo tertio: neque jura patronatus competentis uxori ob bona propria ac paraphernalia v. g. per majoratum acquisita, aut ab ea tanquam hærede vel consanguinea fundatoris habita per successione, dum ea marito data non sunt in dotem, communicantur marito, ac proinde vi talis patronatus non potest presentare, subsidium in necessitate ab ecclesia exigere, aut ullatenus se intromittere; nisi fortè uxor ex urbanitate patiatur maritum simul presentare. Castrop. ibidem. Pirh. num. 17. Laym. Th. mor. l. 4. tr. 2. c. 13. q. 7. n. 18. Garc. n. 185. citans Molin. de primogenit. l. 1. c. 24. n. 32. Gutt. p. 13. de iure. c. 29. n. 4. contra Lamb. ibidem apud Garciam æquiparantem in eo casu maritum tutori.

4. Quartò: dum patronatus est annexus bonis uxoris ab ea marito datis in dotem, jus patronatus & presentare durante matrimonio spectat ad solum maritum; quia cum non solum fructus, sed etiam dominium rerum dotalium, saltem civile & jurisdictione, transeat, & sit penes maritum, juxta l. Doce de rei vend. & l. cum dotem. c. de jure dotium, citatas à Pirh. & juxta doctrinam glossæ communiter receptæ in l. in rebus. c. eod. v. naturali, quam sequitur Bartol. n. 3. & Bald. n. 6. apud Castrop. n. 28. (quod idem fusè disputatum vide apud Garc. n. 147.) non solum fructus, qui commod. ratem pretio æstimabilem ad onera matrimonii sustinenda præstant, sed & alii omnes ad eum pertinere debent; cum de jure civili maritus absolutè censetur Dominus in ordine ad omnes effectus, præterquam in jure exceptos, inter quos non est jus patronatus: atque ita jus patronatus non per se, sed accessoriè cum dominio five vero & naturali, five civili tantum cumque universitate rerum dotalium ac jurium transit in maritum; Unde jam verum non est, quod tradit Lamb. p. 3. l. 2. q. 6. art. 3. n. 8. incohærenter ad ea, quæ tradiderat p. 2. l. 1. q. 10. art. 2. jus patronatus in maritum transire cum universitate in dotem datà; nimirum

mirum posse etiam uxorem presentare, ac locum esse preventioni inter virum ac uxorem, & uno presentante, alium non posse illum impedire, etiam in variatione; in dubio tamen prevalere presentationem uxoris; ita docent Laym. *loc. cit.* Pirh. *cit. n.* 17. Zoësius *h. rit. n.* 36. Garc. *n.* 177. citans Gutt. *ubi antè n.* 3. Rebuff. *de nominat. q.* 17. *n.* 56. Roch. *v. ipse vitandus. q.* 28. Tiraq. *post leges connub. gl. ult. n.* 5. item Molin. *de primog. l. i. c.* 24. *n.* 3. contra Abb. *in l. fin. de concess. prob. n.* 8. But. *Imol. ibidem. Felin. in c. cum olim. de major. & Abba. n.* 2. Azor. *p. 2. l. 6. c.* 21. *q.* 16. & alios apud Garciam & Baëzam *de decima tutorum c.* 23. *n.* 30. contrario nixos fundamento; nimirum quod maritus non sit Dominus dotis, sed uxor, juxta *l. in communibus. c. de jure dotium.* Et esto, Dominus sit & administrator bonorum dotialium, & ipsi debeantur eorum fructus & commoditas, id tamen intelligendum de iis tantum commoditatibus, quæ ad onera matrimonii sustinenda conferre possunt; ad hunc enim finem confertur dos; jura autem patronatus ad id servire acqueunt. Mediam viam ingreditur Castrop. *n.* 29. ex Covar. *pract. qq. c.* 28. *per totum;* dum ait, si bona in dotem dentur æstimata æstimatione, quæ facit emptionem (quando autem hoc contingat vide apud Covar. *ibidem*) marito, non uxori competit patronatus & presentare; quia eorum bonorum maritus sit Dominus, neque tenetur soluto matrimonio ea reddere, sed tantum eorum æstimationem; si autem bona data sic æstimata non sint, probabilius maritum illorum non habere dominium, neque jura patronatus, sed solum habere istorum bonorum administrationem pro matrimonii oneribus sustinendis, adeoque non patronatum.

Questio 74. Num illegitimo, & maxime spurio, aut etiam irregulari competere possit jus patronatus, & presentare.

Respondeo affirmativè: Azor. *cit. cap. 21. qu. 25.* Roch. *v. competens q. 2.* Castrop. *n.* 24. Pirh. *n.* 19. possunt enim tales fundare, dotare ecclesiam; at cuiuslibet fundanti ecclesiam absque ulla exceptione conceditur patronatus. *c. piamenti. c. quicumque. c. 6. q. 7.* item potest castrum, cui annexus patronatus, emere vel donatione aut legato accipere. Nec obstat tales esse incapaces beneficii & pensionis ecclesiasticæ; quia hæc requirunt ordinem, & solum clerico communicantur; patronatus autem etiam laico competit. Neque obstat, inhabiles esse ad officia publica; quia juris patronatus exercitium non est officium publicum, sed privatum, ut Azor. *loc. cit. q. 17.* neque semper exercendum, sed cum beneficium vacat Castrop. *cit. n.* 24.

Questio 75. An & qualiter excommunicatus sit capax juris patronatus & presentandi?

1. Respondeo primò: etsi excommunicatus excommunicatione majore non amittat jus patronatus ante excommunicationem habitum; ejus tamen usu & exercitio privatur, donec fuerit absolutus. Pirh. *n.* 21. ex Azor. *cit. c.* 21. *q.* 9.

2. Respondeo secundò: potest etiam Episcopus consentire ut excommunicatus toleratus, & non vitandus, ædificando ecclesiam acquirat jus patronatus; etsi exercitium illius non habeat ante absolutionem. Pirh. *ibidem.* citans Jo. And. *in c. nobis h. t. n.* 3.

3. Respondeo tertio: prælatus excommunicatus ædificans vel dotans ecclesiam indubitatè jus patro-

natús acquirat ecclesiæ vel monasterio. Pirh. *ibidem.*

4. Respondeo quartò: patronus excommunicatus, sive laicus, sive Ecclesiasticus, sive vitandus, sive non vitandus, licitè presentare non potest juxta Pirh. *ibidem.* Barb. *juris Eccl. l. 3. c. 12. num.* 162. citans Garc. *p. 5. c. 4. n.* 307. ubi tamen is de hoc nihil; eò quòd ei in hoc nullus factus favor per extray. *ad evitanda;* de cetero autem excommunicato prohibitum sit omne exercitium & usus juris Ecclesiastici.

5. Respondeo quintò: excommunicatus vitandus ne quidem validè presentare potest, ita ut institutio ab Episcopo facta ad presentationem talis patroni sit irrita. Pirh. citans Covar. *in c. alma.* Barb. verò *loc. cit.* abstrahens à vitando & non vitando, admittit, patronum laicum excommunicatum posse presentare validè, non verò ecclesiasticum, citatque pro hoc Sayr. *de cens. l. 2. c. 6. n.* 7. contra Suarez, *loco paulo post citando n.* 31. sic patronum laicum excommunicatum publicum, modò denunciatus non sit, presentare validè docet Garc. *p. 5. c. 4. n.* 317. citans Zoësius *de jure patronatus v. competens. q. 2. num.* 22. Rebuff. *cit. de excom. non vitand. Gomes. de expell. nu.* 60. Zerol. *in princ. p. 1. v. beneficia §. 5.* Sayr. *de censu. l. 2. c. 6. n. 8. & c.* contra Lamb. *p. 1. l. 2. q. 2. art. 2. & 3. n.* 9. Covar. Chock. & c. hoc nixos fundamento, quòd presentatus incurrat excommunicationem communicando cum patrono excommunicato, quòd falsum est, quia non est necessaria talis communicatio in presentatione; insuper absolvi potest ante institutionem, nec communicando cum excommunicato incurritur excommunicatio, nisi si sit denunciatus, vel etiam notorius clerici percussor, Gar. *n.* 318. verum tamen, ut subdit Garc. *n.* 319. potest Episcopus non admittere presentationem à tali laico factam, cum is malè faciat presentando, licet non sit denunciatus, & si aliàs intra tempus datum non presentaret legitimè, daretur devolutio, ut Suar. *to. 5. de cens. d. 14. §. 2. n.* 8. facta tamen semel scienter, sive etiam ignoranter admisà tali presentatione, tenetur presentatum admittere; cum presentatio patroni laici excommunicati publici sit valida, adeoque ex ea jus aliquod quæsitum presentato; quòd verò docet Garc. *loc. cit. n.* 316. contra Suar. *l. c. n.* 31. invalidam esse presentationem factam à patrono ecclesiastico excommunicato etiam occulto, dum is jure singulari & ratione officii privati presentat, non subsistit ex dicendis de collatione, quæ vide.

6. Respondeo sextò: excommunicatus non vitandus seu toleratus, etsi obligare non possit Episcopum ad acceptandam presentationem à se factam (cum quantum communicare cum tali excommunicato liceat, nemo tamen ad id obligetur, acceptatio autem presentationis sit quædam communicatio cum patrono excommunicato) potest tamen Episcopus eam admittere validè, & licitè; quia non tenetur vitare talem excommunicatum. Pirh. *ibidem* citans Suar. *d. 14. de cens. §. 2. n.* 30.

7. Respondeo septimò: denique excommunicato, etiam vitando, non currit tempus ad presentandum præscriptum, si is non sit in mora petendæ absolutionis; quia tunc censetur legitime impeditus; secus, si excommunicatus sit in mora legitime presentandi, quatenus est in mora tollendi hoc impedimentum per petitionem & obtentionem absolutionis; tunc enim Episcopus, evolutò tempore dato ad presentandum, liberè potest conferre tale beneficium. Pirh. *n.* 22. citans Zoësius *t. 2. n.* 58. porro aut Pirh. *cit. n.* 21. *in fine,* presentationem in jure æqui-